

УДК 1751

Мороз Вікторія Іванівна

*студентка факультету романо-германських мов
Національного університету «Острозька академія»*

Мороз Виктория Ивановна

*студентка факультета романо-германских языков
Национального университета «Острожская академия»*

Moroz Viktoriia

*Student of the Faculty of Romance and Germanic Languages of
National University "Ostroh Academy"*

Науковий керівник:

Жуковський Василь Миколайович

*доктор педагогічних наук, професор
Національний університет "Острозька академія"*

**ВИКОРИСТАННЯ ПРЕЗЕНТАЦІЇ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ
КОМПЕТЕНЦІЇ МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ В УЧНІВ 10-ГО
КЛАСУ ЗАКЛАДІВ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ПРЕЗЕНТАЦИИ ДЛЯ ФОРМИРОВАНИЯ
КОМПЕТЕНЦИИ МОНОЛОГИЧЕСКОЙ РЕЧИ В УЧАЩИХСЯ 10-
ГО КЛАССА УЧРЕЖДЕНИЙ СРЕДНЕГО ОБРАЗОВАНИЯ
THE USE OF THE PRESENTATION FOR THE FORMATION OF
MONOLOGICAL SPEECH COMPETENCE OF PUPILS OF THE 10TH
CLASS OF THE SECONDARY EDUCATION INSTITUTIONS**

Анотація. Стаття присвячена використанню презентації для розвитку монологічного мовлення англійською мовою у десятому класі

середніх закладів освіти. Презентація розглядається як ефективний метод засвоєння усного мовлення. Пропонується приклад презентації для розвитку монологічного мовлення в рамках теми “Painting” відповідно до вимог навчальної програми з англійської мови для 10-го класу.

Ключові слова: *монологічне мовлення, презентація, структура презентації, семантичні асоціації.*

Аннотація. *Статья посвящена использованию презентации для развития монологической речи в английском языке в десятом классе средних учебных заведений. Презентация рассматривается как эффективный метод усвоения устной речи. Предлагается пример презентации для развития монологической речи в рамках темы “Живопись” в соответствии с требованиями учебной программы по английскому языку для 10-го класса.*

Ключевые слова: *монологическая речь, презентация, структура презентации, семантические ассоциации.*

Summary. *The article is devoted to the use of presentation for the development of monologue speech in English in the 10th grade of secondary schools. The presentation is considered as an effective method of mastering oral speech. Proposed an example of a presentation for the development of monologue speech under the theme “Painting” according to the requirements of curriculum of English for the 10th grade.*

Key words: *monologue speech, presentation, presentation structure, semantic associations.*

Постановка проблеми. *Монологічне мовлення є невід’ємною складовою частиною іншомовної мовленнєвої компетентності і слугує для реалізації широких особистих та ділових контактів під час наукових конференцій, бесід, переговорів, професійних заходів та для розвитку*

кар'єри. Успішне навчання монологічного мовлення передбачає широке використання інноваційних форм, методів та засобів. Ефективним методом і засобом навчання монологічного мовлення є презентація. Презентація, з одного боку, дозволяє швидко і ефективно пройти шлях від засвоєння лексики та граматики до презентації обраної теми, а з іншого, моделює презентацію теми під час наукової конференції та інших ситуацій професійної та наукової діяльності. Презентація передбачає засвоєння матеріалу по темі, його структурування, виділення ключових слів, використання відповідної наочності, розвитку риторичних здібностей та підготовки до представлення теми для аудиторії.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблеми, пов'язані з формуванням іншомовної компетентності монологічного мовлення аналізувалися низкою дослідників (В. Л. Скалкін, Г. В. Рогова, І. Л. Бім, І. О. Зимня, Г. Я. Зими́на та Л. К. Маркелова, Й. І. Пассов, С. Л. Захарова та ін.).

Метою статті є аналіз презентації як ефективного методу і засобу розвитку монологічного мовлення учнів старших класів СЗО.

Виклад основного матеріалу. Монологічне мовлення – це висловлювання однієї особи, звернене в розгорнутій формі до співрозмовника чи аудиторії [2, с. 34]. М. Пентиліук під монологічним мовленням розуміє «уміння комунікативно-мотивовано, логічно-послідовно, досить повно і правильно в мовленнєвому відношенні викладати свої думки в усній формі» [2, с. 35]. Отже, щоб належним чином розвивати монологічне мовлення, потрібно оволодіти певними якостями.

У процесі навчання монологічного мовлення слід використовувати комунікативні прийоми, до яких можна віднести: прийоми створення семантичних асоціацій (word association), що включають в себе "Brainstorming" ("Мозковий штурм"), "Mind-mapping" (складання семантичної карти). Такі прийоми спрямовані на генерацію ідей під час

виконання завдань. В процесі їх виконання учні проявляють інтерес до пошуку нових оригінальних та "метафоричних" аналогій. Стимулюючим чинником до створення таких асоціацій може слугувати поняття чи ключове слово, з яким в учнів асоціюється широкий семантичний ряд. "Brainstorming" та "Mind-mapping" збагачують лексичний запас учнів та мовленнєвий досвід, стимулюють мовну та мислену діяльність.

Ефективним методом і засобом розвитку монологічного мовлення є презентація. Презентація (presentation) – це усне висловлення на конкретну тему, під час якого здійснюється ознайомлення слухачів з цією темою. Зазвичай це демонстрація, лекція чи промова з метою поінформувати чи переконати співрозмовника чи аудиторію. Особливостями презентації є глибинність змісту, розкриття широкого висловлювання, чітка організація, що характеризується мовною та інформаційною складністю і має ефективний вплив на аудиторію.

Презентація "Presentation" має певну структуру, що включає в себе:

1. Короткий вступ, що містить основну ідею та постановку цілей.
2. Детальний виклад інформації, розвиток основної ідеї та її обґрунтування.
3. Аргументи та висновки.
4. Залучення присутніх до дискусії (обговорення).

Щоб зацікавити аудиторію, не варто перевантажувати презентацію низкою запитань, адже аудиторія слухає для того щоб знайти відповіді на самі запитання, тому варто зосередити увагу на змісті презентації. Важливим аспектом презентації є те, що повинно бути 2-3 структури (зміст 'introduction', головна частина 'body paragraph', висновок 'conclusion'), які об'єднані однією ідеєю. Важливо говорити по темі, і не зачіпати загальних питань або питань, які не стосуються теми.

Завданням презентації є проінформувати співрозмовників з певної теми, тому учень повинен прагнути донести інформацію до слухача. У

презентації важливо на початку вступу наголосити на тому, про що саме повинна дізнатись аудиторія, або що саме вона повинна зробити.

Наприклад, готуючи презентацію на тему “Painting”(Живопис), учень у своєму виступі може поставити собі за мету спонукати слухачів частіше відвідувати музеї та мистецькі галереї, а також зацікавити мистецтвом як таким. Відповідно, учень не лише ставить собі мету у презентації, а й визначає критерії, за якими буде зрозуміло, що їх досягнуто. Тоді презентація набуває не лише інформативного характеру, але й переконливого, тобто несе в собі спонукання до інших.

Щоб максимально зробити презентацію цікавою, варто зазначити, що запорукою успішної презентації є її насичення фактами. Факти повинні бути правдиві, підтверджені та достовірні, і бути причетними до теми.

Розглядаємо презентацію на тему “Painting”(Живопис). До цієї теми можна підібрати такі факти, як відомі художники та їх найвідоміші картини по всьому світу, найбільші музеї та галереї світу або найбільш неординарні будівлі із галереї. Крім цього, варто використати картинки у презентації. В сьогоденній час технології дуже розвинені, тому можна легко знайти чимало цікавих малюнків та картинок. Людина запам’ятовує більше візуально і надмірність тексту може здатись аудиторії зайвим.

Розглядаючи структуру презентації, у вступі учень повинен коротко повідомити про себе і тему, яку він представляє. Вступ насамперед формує емоційний фон в аудиторії. В основній частині висвітлюється суть презентації, розкривається тема і обговорюються підтеми. Висновок – це емоційний фон після завершення виступу. Потрібно нагадати аудиторії з чого починався вступ і про що йшлося, щоб зазначити до якого висновку мовець та аудиторія спільно дійшли.

Згідно вимог навчальної програми 10-го класу середніх навчальних закладів, однією з тем монологічного мовлення є «Живопис» (“Painting”). Презентація на цю тему повинна містити 20 речень, структура яких

оцінюється за шкалою. Презентація повинна містити мінімум тексту та за бажанням картинки чи відео, щоб більше зацікавити аудиторію. Кожен слайд повинен вміщати від 2-х до 4-х речень. Іншу інформацію, яка доповнить виступ, можна озвучити додатково інформацією, яка не представлена на слайді.

Варто звернути увагу на вимоги до створення презентації, щоб чітко зрозуміти суть створення презентації, які результати можна отримати внаслідок роботи над презентацією.

Першим етапом є представлення себе та своєї теми. Слід наголосити, про що буде йти мова в презентації, яка мета презентації та який результат планується отримати. Для цього доречно буде використати один з прийомів для озвучення презентації, який полягає в написанні конспекту і озвучення його напам'ять, але не вимагає писати цю інформацію на слайді.

Отже, складаючи презентацію на тему «Живопис» ("Painting") варто розпочати із пояснення теми, тобто дати визначення слову «Живопис» ("What is painting?"). Далі додатково слід пояснити про елементи, що стосуються живопису, наприклад про жанри мистецтва.

Крім цього, презентація повинна мати підтеми, якими можуть бути "Famous painters" ("Відомі художники"), "Museums" ("Музеї"), "Art Galleries" ("Художні галереї"). Отже, речення, яке достатньо лише озвучити, може бути таким: "The today's topic includes such subtopics as famous painters, museums and art galleries. I will speak about this in details." (Сьогоднішня тема включає в себе такі підтеми як відомі художники, музеї та мистецькі галереї. Я детально розповім про це). Далі слід переходити до наступного слайду та розпочинати розкривати обрану тему.

Обов'язково слід належним чином завершити свою презентацію. Наприклад, використати такі слова як "Thank you for attention!". Можна зробити фон, хоча це не обов'язково. Слід пам'ятати, що основним в презентації є інформація та інтонація, з якою представляється презентація.

Доповнення презентації зображеннями є бажаним, хоча і не завжди доречним, адже це залежить від теми, яка вибрана учнем. В нашій презентації зображення доречні та вдало доповнюють презентацію та загальну картину презентації.

Висновки. Отже, щоб належним чином формувати монологічні навички і розвивати уміння, варто ознайомитись з проблемами формування монологічного мовлення, щоб формувати такі навички відповідно.

Презентація є ефективним способом у формуванні монологічних навичок в учнів 10-х класів середніх закладів освіти. Процес розвитку та удосконалення монологічного мовлення є важливим етапом у вивченні англійської мови за допомогою презентації, адже презентація – це також й удосконалення ораторських навичок та таких, які вчать правильно зробити свій виступ перед аудиторією.

Література

1. Власенко Л. В. Навчання монологічного мовлення / за ред. Вища Школа, 2002. 104 с.
2. Методика навчання монологічному мовленню / за ред. В. А. Артемова. Київ: Либідь, 2003. 72 с.
3. Зимняя И.А. Лингвopsиxология речевоy деятельности / за ред. М.: РАО/МПСИ, 2001. 248 с.
4. Скалкін В.І. Вправи для навчання монологічного мовлення. Київ: Наук. думка, 2000. 127 с.
5. Лазаркевич Л. І. Навчання учнів монологічному мовленню в середній школі. Київ: Знання, 2005. 117 с.
6. Донченко Т. К. Формування монологічного мовлення учнів на уроках української мови. Посібник для вчителів і студентів. Київ, 1997. 72 с.

7. Ворожейкіна О. Вчимся монологічному мовленню. Мовознавство. 2008. №1. С. 56-59.
8. Сокол И.А. Проект как метод реализации коммуникативного подхода в обучении иностранному языку. Иностранные языки в школе. 2008. № 1. С. 16-21.